

Příloha č. 1: Databáze – obsahová analýza (tabulka)

Databáze – obsahová analýza
Kategorie 1 - Evropská unie
LN 1.4. - Moderní a pokrokoví Evropané jsou pro integraci a pro „více Evropy“. Platí to zejména pro levici, která sama sebe pokládá za progresivní takřka z definice. Naproti tomu z termínu „národní stát“ se stala bezmála nadávka. Jeho příznivci jsou pokládáni v lepším případě za staromódní konzervativce, v horším za nacionalisty, nebo dokonce ultrapravičáky.
LN 1.4. - Jaké je jediné správné řešení, které odstraní války jednou provždy? Založit jeden velký evropský stát, který odstraní nacionalismus, fašismus, nacismus a všechny podobné ismy. Politická integrace nemá rozumnou alternativu. Kdo je proti, nutně musí být nacionalista nebo ještě něco horšího. V každém případě jde proti proudu dějin, a proto je buď fanatik, nebo hlupák
LN 1.4. - Naprostá většina Britů, včetně těch, kteří budou hlasovat za opuštění EU, však společný trh podporuje. Nejčastějším euroskeptickým názorem je „buďme jako Norové, zachovejme si členství v Evropském hospodářském prostoru, ale pryč od Bruselu a všeho, co znamená“.
LN 1.4. - Evropský hospodářský prostor (European Economic Area, EEA) vznikl v roce 1992, původně jako předstupeň členství v EU pro státy, které nebyly členy původního EHS. Dnes do EEA patří kromě všech členů Unie také Norsko, Lichtenštejnsko a Island. Jde tedy o větší organizaci, než je EU, a s výjimkou Švýcarska je všeobecně a bezkonfliktně uznávána.
TD 13.6. - Paradoxem je, že už nyní se velmi často poslanci v EU za Velkou Británii zdržují hlasování, protože mnohé evropské směrnice a nařízení se jich stejně netýkají. Když europarlament odhlasuje například bezvízový styk s Tureckem, na Británii to nemá žádný dopad. Británie má totiž už dnes z evropské vízové politiky opt-out, tedy výjimku.
TD 13.6. - Evropská unie se dnes potácí od krize ke krizi. Sotva zametla pod koberec problém předluženého Řecka tichým odpuštěním dluhů, utápí se v obřím problému migrace. A jako řešení EU nevymyslela nic lepšího než kvóty. EU sice kvóty prosadila hlasováním, ale není schopná realizovat jejich provedení. Do České republiky byli přiděleni zatím jen asi tři migranti, a tak jako tak bez ohledu na kvóty migranti stejně budou směřovat dál do Německa a Švédska. EU není schopná problémy řešit, přijímá podivná rozhodnutí, která ani není schopná vymáhat. Evropské elity si to ale neuvědomují. Merkelová, Juncker, Schulz a další vrcholní politici nebo byrokrati EU nechápou, že se jejich Titanic potápí.
LN 23.6. - (...) problémem EU je fakt, že už téměř čtyřicet let jí vládne kartel těch samých politiků s tím samým názorem. A žádná relevantní opozice mimo extremistů a bláznů v ní neexistuje. Euroskeptici si z toho berou poučení: pryč s EU. Tím patřičným poučením by přitom mělo být: pryč s těmi, kdo nyní v institucích EU dominují – a jejich nahrazení demokratickou alternativou. Takto však v EU přemýšlí jen málokdo.
MF 23.6. - Národní státy jsou akceschopnější než nadnárodní organizace. EU nezvládá výzvy současného světa a stojí právem na prání. Evropská integrace probíhá již desítky let a nezdá se, že by se vyvíjela k lepšímu. Její historie ukazuje, že spolek národů nelze zároveň rozšiřovat, prohlubovat jeho soudržnost a zajišťovat jeho akceschopnost. EU nedokáže řešit strategické úlohy, jako je energetická politika, a selhává v kritických situacích, jako je migrační krize. To, že národy nechtějí předat další kompetence do Bruselu, není omluva pro selhání Unie, nýbrž doklad toho, že vize evropského soustátí je založena na dramaticky chybných předpokladech.
MF 23.6. - Má-li EU přežít jako instituce, musí se zásadně přetvořit jako organizace. Její struktura a způsob fungování se musí změnit, jinak bude chybně nastavený systém tak dlouho produkovat špatná rozhodnutí, až sám sebe zničí.
MF 23.6. - Nezkrotný reformní elán jistě nelze očekávat od evropských harcovníků, jako je Jean-Claude Juncker, ale ani od nastupující generace politické třídy v Bruselu a ve většině Evropy. Rizika a náklady spojené s typickým hektickým vyčkáváním Unie jsou pro ně nižší než cena opravdu zásadní změny. Avšak přesně to se musí stát.
TD 27.6. - Evropským faktorem, který přispěl k brexitu, je bruselské umění řešit zásadně to, co nikdo řešit nepotřebuje. Často jen proto, aby šlo odložit něco, co všichni řešit chtějí, ale mají na to odlišný názor. Otázky, které Británie pokládala, jsou relevantní, ale řešitelnější uvnitř EU než mimo

ni. Výsledek hlasování je odrazem nedůvěry voličů v to, že by se Brusel kdy mohl začít chovat pragmaticky.
MF 29.6. - Velká Británie je první obětí rozšíření Evropské unie na východ.
MF 29.6. - V Unii vznášíme požadavky, ale dohodnout se s ostatními často nedokážeme a myslet na zájmy EU jako celku už vůbec ne. Mnohem víc bereme, než dáváme – na rozdíl od té staré, západní části EU. Má-li Unie rozšíření o nás přežít, tak právě tohle se musí změnit.
PR 1.7. - Nemohu se zbavit dojmu, že dnešní Evropská unie víc než občanům patří institucím a politikům. Je to špatně. Má patřit lidem, jejich bezpečí, pohodlí, prosperitě, volnému pohybu. Jenže tito lidé dávají stále častěji najevo pocit odcizení a nedůvěry. Na Brusel hledí jako na něco podivného. Daleko za devatero horami, devatero řekami.
PR 1.7. - Zejména Evropská komise v tom trestuhodně selhává. Nepomáhá v překlenování představ členských zemí a ve stmelování evropského prostoru. Místo toho do něj sama hází bouchací kuličky, s nimiž mívají národní státy vážný problém.
PR 1.7. - V evropském rámci se vytvářejí skupinky zemí s vlastními zájmy, připomínkuje se spousta záměrů zrozených u bruselského zeleného stolu, vedou se vyčerpávající rozhovory. Summit střídá summit, jeden dokument je chrlen za druhým. Ale my nechceme, aby Brusel byli „oni“. Chceme, abychom Brusel byli „my“, abychom mohli hájit, rozvíjet i chválit politiku unijních institucí. Při pohledu na migrační krizi nebo brexit se to však jeví jako hudba budoucnosti
BL 2.7. - To, co rozhoduje, jestli odejdeme, nebo zůstaneme, je, jak EU plní své funkce. Unie není cíl sám o sobě, nýbrž je to účelový spolek, který má přinášet svým členům výhody. Když výhody převažují náklady spojené s členstvím, tak nemá smysl spolek opouštět. Když náklady převažují výhody, tak je třeba zásadně uvažovat o tom, zdali ho neopustit.
BL 2.7. - Když vezmeme hlasy ve smyslu většinového rozhodnutí, to znamená nálady v průměru společnosti, když vyjmeme elity, které jsou svým způsobem nereprezentativní, pak je třeba, aby těmhle lidem, na kterých skutečně záleží, bylo zprostředkováno, že EU není něco, co je vzdálené, co jim diriguje život do posledního detailu, co jim určuje podmínky chování, ale něco, co respektuje jejich vůli, žádost a očekávání vést si svůj vlastní život. To znamená respekt k obyčejným lidem, který EU vůbec nedává najevo, a vyčerpává se v tom, že je považuje za masu, které je třeba nadirigovat lepší život ve smyslu »My už to víme lépe, co je pro vás dobré, s vámi o tom ani mluvit nebudeme«. A to se musí změnit!
MF 23.7. - Jde stále jen o způsob soužití 28 docela rozdílných států. Jedinou změnou oproti minulosti je to, že si tyto státy vytvořily několik stálých společných orgánů a dohodly se na způsobu rozhodování o věcech, které považují za společný zájem. To zahrnuje i hlasování, kdy v mnoha případech rozhoduje většina. Nezmizely tím střety zájmů, ale bylo tím odstraněno nebezpečí, že tyto střety budou eskalovat do válečných zákopů. Tento systém zaručil v Evropě nejen mír, ale i to, že se během skoro 70 let neobjevila mezi členskými zeměmi žádná mezinárodní krize hrozící válkou. To evropská historie nepamatuje.
MF 23.7. - Na jedné straně slyšíme i z velmi vysokých míst ničím nepodloženou, nesmyslnou kritiku činnosti – nebo nečinnosti – institucí EU. I lidé, kteří se vydávají za příznivce Unie, často přejímají dávno vyvrácená tvrzení o byrokratech svévolně regulujících křivost banánů nebo prodej žárovek. Běžně se mluví o Radě EU nebo Evropském parlamentu způsobem, jako by šlo o nějaká tělesa složená z lidí, se kterými nemají členské státy nic společného. Na druhé straně chybějí významní mluvčí z řad politiků, kteří by těmto přivalům nepravd systematicky čelili. A zároveň připomínali všechny výhody, které pro náš život plynou z existence uspořádání zvaného EU. Je to nebezpečná situace, neboť u nás lidé po čase vítězí sklon považovat dobré věci za samozřejmost, za něco, co nevyžaduje námahu, sebeobětování, kompromis, za něco, co přichází samo a co zůstane zachováno, ať se děje, co se děje. A od toho máme profesionální politiky, aby tomuto svému a našemu sklonu čelili.
MF 30.8. - Nebylo vyhnutí – po dvaceti letech od Maastrichtu rostla euroskepse vůči utopickému projektu Unie, kterou parlamentní politické strany ve všeobecných volbách nehodlaly reflektovat. Pro referendum se v britském parlamentu vyslovilo 544 poslanců proti 53 a celá vyhocená předvolební kampaň se nesla v napětí konečného a závazného rozhodnutí na další generaci.

Kategorie 2 - Velká Británie
2.1. Historický kontext/Postavení země
LN 27.2. - Která evropská země neleží v Evropě? Tato kvízová otázka může mít více odpovědí, třeba Rusko, Turecko nebo Izrael. Jedno ze správných řešení zní: Velká Británie
LN 27.2. - S tím souvisí fakt, že Britové se i dnes cítí být více svázáni s jinými anglicky mluvícími zeměmi než s kontinentem. Stále platí půlstoletí stará poznámka Anthonyho Edena o tom, že průměrná britská schránka obsahuje více dopisů z Nového Zélandu než z Evropy.
LN 27.2. - Británie též více než kterákoli jiná evropská země koření ve svých dějinách. Většina členských zemí Evropské unie před sto lety měla jiné hranice nebo ještě ani neexistovala. Ostrovní monarchie se bez větších otřesů vyvíjí už od roku 1688 a zásadně se nezměnily její hranice ani instituce. Naopak zásadní zvraty na kontinentu, jako revoluce let 1789, 1848 nebo 1917–19, se jí ani příliš nedotkly. Rovněž prožitek druhé světové války a nacionalismu je velmi odlišný. Historik Vernon Bogdanor píše, že toto období bylo pro většinu evropských zemí dobou, již (Západo)evropané chtějí vyléčit zrušením hranic a rozpuštěním identit. Vstup do evropských struktur pro ně (a později vlastně i pro nás!) znamenal překonání minulosti. Ne tak pro Británii. Ta za války obstála i proto, že stála sama a opodál. Z tohoto důvodu zůstává v Británii myšlenka národního státu živá. Ovšem evropský styl integrace vyžaduje, aby se Britové vzdali toho, co instinktivně považují za zdroj svého bezpečí i identity
LN 1.4. - Tradiční britský postoj je definován přesně opačně: kontinentální Evropa neustále propadá utopickým představám o vytvoření evropského impéria. Počínaje starým Římem až po Napoleona, císaře Viléma, Hitlera a Stalina v novodobé historii, Evropa vždy usilovala o nemožné. Evropská unie je jen dalším z řady těchto pokusů. Inovací je jen změna prostředků: byrokracie namísto zbraní. Dříve se snažili zbavit nás svobody a demokracie vojensky, nyní oklikou přes bruselské direktivy. Ve světových válkách jsme zvítězili díky svému vlastenectví a národnímu státu. Nyní nám říkají, abychom se toho všeho vzdali ve prospěch evropského projektu.
PR 10.5. - Británie je stálým členem Rady bezpečnosti OSN, pátou nejsilnější světovou ekonomikou s Londýnem jako finančním centrem. Je též pátou vojensky nejsilnější zemí, navíc s jadernými zbraněmi. A má globální „měkkou sílu“ mj. v podobě silných univerzit či informačního vlivu BBC.
RS 18.7. - Právě v tom je osud Británie klíčový pro celý Západ. Patronem Anglie je svatý Jiří, bojovník s drakem, který ve středověké legendě symbolizuje iracionalitu a chaos světa. Temné síly jsou stále přítomny, někdy se skrývají hlouběji, někdy vystupují na povrch, legenda je ale univerzální a zdaleka se k ní nehlásí pouze Angličané.
MF 30.8. - Ignorovat legitimitu lidového hlasování, kterou by ve své povýšené nadřazenosti většina anglického politického a intelektuálního establishmentu dnes nejradije obešla, tak jako to mají ve zvyku europolitici, to prostě v Anglii nelze. Její celé dějiny od mytologické Magny Charty (1215) až po slavnou revoluci politických a občanských práv (1688) jsou postaveny nejen na omezení státní moci a demokratické volbě parlamentu, ale i na přesvědčení, že vládnoucí i elita se mohou mýlit, a mají proto v zásadních, existenčních otázkách hlas prostého lidu respektovat.
LN 2.11. - Jenže Britové spíše stále trpí syndromem zašlé slávy bývalého impéria, pořád si myslí, že jsou větší a důležitější, než ve skutečnosti jsou – a v tom případě je může také čekat místo pozitivní motivace spíše deprese a stesk.
2.2. Politická situace ve Velké Británii
HN 3.6. - I když McDonnell nikoho explicitně nejmenoval, i méně chápavým došlo, že myslel „rockovou hvězdu“ Labour Party, čerstvého vítěze boje o londýnskou radnici Sadiqa Khana. Ten si dovolil v britské metropoli vylézt na pódium s ministerským předsedou Davidem Cameronem, aby ukázal, že jeho srdce tluče jednoznačně pro setrvání Británie v Evropské unii. Ono by tedy čistě papírově mělo ve stejném rytmu tlouct i srdce Johna McDonnella, jakož i ostatních labouristů. Vždyť 217 z 231 poslanců Labour Party v Dolní sněmovně deklarovalo svou podporu setrvání Spojeného království v EU a prounijní partajní linie se jasně odhlasovala. Potíž je ale v tom, že aktivita zvučných labouristů zůstává směšně malá

HN 3.6. - Z labouristů tak musí proevropskou formaci pracně vytvářet harcovníci let minulých jako Gordon Brown, lord Mandelson nebo pro britskou veřejnost krajně toxický Tony Blair. Ze známých současných politiků Labour se opravdu činí jen Sadiq Khan. Předseda Corbyn se omezil na jeden větší projev a na prohlášení, že jeho tedy na jednom pódiu s Davidem Cameronem před 23. červnem nikdo neuvidí. Stínový ministr financí McDonnell je podobně pasivní a ještě hubuje, když se někdo opováží dát přednost zájmu své země před zájmy stranickými. Je to stejně absurdní jako kritizovat Harryho Kanea, že si dovolil v dresu anglické reprezentace přihrát na rozhodující gól Vardymu z Leicesteru, když přece mohl a měl uvolnit svoje klubové kámoše z Tottenhamu.

Labouristický hlavoun je evidentně jedním z těch, kteří nepochopili, co všechno je v unijním referendu v sázce. Ano, jeden McDonnell ještě brexit nedělá, ale podobné stranické vidění národního hlasování dává euroskeptickému táboru křídla. Pokud někdo Labour Party skutečně diskredituje, pak je to právě pan McDonnell.

TD 27.6. - Skotsko se dalo slyšet, že myšlenka nezávislosti se vrací a severní Irové nezůstali pozadu. Nový britský premiér toho bude mít doma na talíři tolik, že bude obtížně stíhat i bruselské snídaně.

BL 27.6. - Spojené království, kromě Walesu, Anglie a Severního Irska, tvoří právě Skotsko. Hrdí severané už několikrát chtěli z vlaku královny Alžběty II. vystoupit – naposledy v září 2014. Tehdy ale 55 procent lidí rozhodlo, že by bylo asi moudřejší se vézt dál. Skotové však minulý týden v referendu o vystoupení celého bloku z Unie hlasovali proti. A teď jsou naštvaní, uražení, a hlavně akceschopní. Hlasování o nezávislosti na zbytku Británie totiž chtějí zopakovat. Podle průzkumu britských The Sunday Post by si teď přálo 60 procent Skotů.

BL 27.6. - Skotská premiérka Nicola Sturgeonová to zdůvodňuje tak, že ta Británie, od níž se Skotsko rozhodlo kdysi neodtrhnout, už po brexitu neexistuje. „Mým úkolem nyní bude pracovat na tom, jak zabránit, abychom byli proti své vůli vyřazeni z EU se všemi ničivými a bolestnými dopady,“ prohlásila. V Severním Irsku, kde lidé také většinou hlasovali hlasovopro setrvání v Unii, pak politici nevyloučili, že se budou zvažovat odloučení od Spojeného království a spojení se samostatnou Irskou republikou, která v EU je.

HN 26.6. - Británie teď více než kdy dřív potřebuje důvěryhodnou, proevropskou, moderní sociálnědemokratickou stranu, která by se hodila do 21. století. Ale s Jeremym Corbynem coby lídrem je pravděpodobné, že mnozí příznivci levice (včetně mě), budou muset... jít dál. A od labouristů se odklonit .

HN 7.7. - Británie nám před 14 dny připadala jako klidná, vyrovnaná a rozumná země, zkrátka končina veskrze hodná následování. Teď to vypadá, že jsou raději všichni v opozici. Vládnutí v bohaté zemi se rovná zametání střepů z babiččiných vzácných talířů a hlavně vyjednávání podmínek brexitu se zbytkem Evropské unie. Jak to vystihl veterán britské politiky, konzervativce Kenneth Clarke, v tuto chvíli ve Spojeném království vládne a reálně jedná jediný muž – guvernér centrální banky Mark Carney

HN 7.7. - Největší hrozbou pro Mayovou není ve volbách předsedy toryů dvojnásobný zrádce Michael Gove (jeho nuž se leskne v zádech Davida Camerona i Borise Johnsona), nýbrž paní jménem Andrea Leadsomová, kterou ještě před měsícem znali v podstatě jen parlamentní zpravodajové britských médií. S touto euroskeptickou náměstkyní ministryně energetiky v čele by Británie aktivovala článek 50 Lisabonské smlouvy o zániku unijního členství ještě dříve, než anglická fotbalová reprezentace najde nového trenéra. Vzhledem k tomu, že o dvou finalistech rozhodne členská základna Konzervativní strany, která se většinově vyslovila pro brexit, není vítězství Leadsomové zase taková sci-fi. Vzpomeňme si, koho si před rokem vybrali za předsedu členové a sympatizanti Labour Party. Teoreticky by tenhle zmatek mohly a snad i měly rozčísnout předčasné volby. Jenže ty si kromě UKIP, jehož předseda Nigel Farage taky rezignoval, ač vyhrál, a dokonce chtěl vyhrát (a dlouhodobě otevřeně tvrdil, že chce vyhrát), vlastně nikdo nepřeje. Asi ze všeho nejmíň opoziční labouristé

HN 7.7. - Spojené království tedy shání ministerského předsedu (rovná se šéfa konzervativců), lídra opozice (i když si to corbynisté nemyslí), předsedu UKIP, moderátora Top Gearu, kouče anglické fotbalové reprezentace a mimo jiné taky novou, postreferendovou ekonomiku. Trochu moc úkolů najednou, než aby si Britové vystačili s tradičním „Keep calm...“.

<p>RS 18.7. - Překvapení, nevypočitatelnost a krajní nejistota jsou nejvýraznějšími rysy Británie pár týdnů po evropském referendu. Britové se ocitli v unikátní situaci. Jsou první významnou zemí, v níž současná vlna protestních a populistických hnutí dosáhla zlomového bodu a rozmetala stávající pořádky. Důsledky rozhodně nejsou banální. Hlavní politické strany v zemi jsou hluboce rozštěpené. Protože labouristé se ocitli před rozpadem, Británie v podstatě ztratila opozici a stala se zemí jedné dominantní strany. Rozpolcená je i britská populace, polovina země, která prohrála referendum, v tuto chvíli postrádá jasné politické zastoupení</p>
<p>RS 18.7. - Skotsko a Gibraltar žádají, aby byla respektována skutečnost, že na jejich území obyvatelé hlasovali pro setrvání, a aby si proto podržely zvláštní členský status v Unii. Skotsko v opačném případě hrozí odtržením.</p>
<p>MF 30.8. - Divoká předvolební vřava o vystoupení z Evropské unie sice červnovým referendem v Británii skončila, ale ani okurková sezona nedokázala rozpolcený anglický národ uklidnit. A neméně rozdělená média (většina byla na straně odchodu) se celé léto dál handrkovala nejen o historický význam takového kroku či načasování dvouletého vyjednávání s Unii podle Lisabonské smlouvy, ale především o obsah a vůli lidového rozhodnutí. Co přesně znamená. Jde totiž o hluboký paradox, jenž poznamenal celou kampaň.</p>
<p>MF 30.8. - Nevolená premiérka by možná měla vyhlásit předčasné volby, jenomže labouristická parlamentní opozice se nachází v dezolátním stavu vzpoury proti svému extrémně levicovému vůdci a ústavní zákon o rozpuštění parlamentu nepodpoří. Většina z nich by se už totiž do svých křesel nevrátila.</p>
<p>HN 6.10. - Celá „smlouva o neútočení“ mezi Londýnem a Edinburhem, kterou první dámy britské politiky uzavřely při návštěvě Mayové ve Skotsku, je po projevu premiérky jen cárem papíru. Hlavně proto, že ministerská předsedkyně řekla, že si „brexit odhlasovalo Spojené království jako celek a jako jeden celek taky z Evropské unie odejde“. A že nedovolí, aby nacionalisté podkopali vzácnou jednotu čtyř národů Spojeného království. To ovšem logicky bojovnost a odhodlání skotských nacionalistů jedině zvětší.</p>
<p>HN 24.11. - Zatímco poslanci Dolní sněmovny naznačují, že necítí mandát k tomu brexit potopit (přestože 440 z 650 zákonodárců před referendem podporovalo setrvání v EU), členové Sněmovny lordů, kde Konzervativní strana nemá většinu, by mohli pořádně kousat. Vláda nenápadně stáhla návrh legislativy týkající se omezení pravomocí horní parlamentní komory s celkem evidentním cílem lordy nenaštvat .</p>
<p>2.3. Imigrace</p>
<p>HN 3.2. - Vyvázání se z integrace už navíc nebude bráno jako vrchol antievropanství. A i s tím nejdebatovanějším omezením přístupu k dávkám se Česko může smířit snáze než třeba Polsko, pro které je Británie oblíbenou pracovní destinací a de facto nejzápadnějším vojvodstvím země. Jistě že jsou zde takové drobnosti jako například zjevná diskriminace unijních pracujících v Británii. Ale paragrafy nakonec nikdy nejsou tou největší překážkou. Cameron musí pro dobrovolnou diskriminaci svých občanů přemluvit lídry dalších zemí klubu. Otázka za všechny peníze: Je Cameronovo úsilí přesvědčit východní státy o diskriminaci jejich občanů a zároveň třeba Francii k blokování další integrace umění možného ?</p>
<p>HN 28.6. - Množí se zprávy o rasistických incidentech. Škodolibí xenofobové prožívají stejně radostné pocity jako nihilističtí levičáci. Vlastně to není překvapivé – vzhledem k rasismu a snaze o politickou destrukci, jež byly hnacím motorem kampaně za odchod z unie. A já se ptám sám sebe: Je tohle doopravdy moje země? Je! A nediv se, říkám si. Věděl jsi, že je taková. Ale že až takhle moc? Cizinci v Británii po čtvrtku cítí nejistotu. Stejně jako Britové v zemích EU.</p>
<p>MF 29.6. - Žádné Německo, Francie, žádní Syřané. Žádný Brusel – nebo jen trochu. To my Češi, Poláci, Maďaři, Slováci, Lotyšci a další jsme se stali hlavním důvodem, proč Spojené království opouští přístav Evropské unie a po desítkách let odplouvá do vod obnovené plné nezávislosti.</p>
<p>MF 29.6. - Velká Británie, na počátku tisíciletí největší příznivec rozšíření Evropské unie na východ, země, která se mezi několika málo prvními státy hned otevřela přistěhovalectví z nových zemí Unie, jako první tento nápor nevydržela</p>
<p>MF 29.6. - Ale hlavně jsme trvali na principu, že když máme Evropskou unii, tak se do Velké Británie může přestěhovat ke třem milionům Východoevropanů, kteří tam přišli v minulých letech, klidně další půlka Polska, Rumunska nebo Lotyšska .</p>

MF 29.6. - Samozřejmě, volný pohyb osob je jednou ze základních svobod Unie. Ale je to právě svoboda, která v Británii viditelně narazila na svůj limit. Je třeba si položit otázku, zda je normální, aby se nové členské státy tempem milion lidí ročně vylidňovaly a aby se tito lidé stěhovali do staré, bohaté Evropy. Ta přitom posílá ročně desítky miliard eur opačným směrem, než míří oni migranti. Jsou státy, kterým za desetiletí ubylo deset dvacet procent obyvatel. To je obrovský problém jak pro domovské státy, z nichž tito lidé, většinou ti nejschopnější a nejvzdělanější, odcházejí, tak pro země, které je musí přijmout.

MF 29.6. - Lidé z Východu nejenže ovládali v Británii už zapomenutá řemesla, ale také byli ochotni pracovat tvrději a za méně peněz než většina Britů. I do britského sociálního systému, na východoevropské poměry nastaveného dost velkoryse, přinášeli víc, než dostávali

MF 29.6. - A na rozdíl od imigrace z takových zemí jako Indie či Pákistán neměl Londýn sebemenší páku, jak jejich příliv ovlivnit ve chvíli, kdy pro mnoho místních začalo být těch Poláků, Lotyšů a Čechů moc. Katoličtí Poláci začali měnit poměry v Severním Irsku, polština se stala po angličtině druhým nejrozšířenějším jazykem a anglickou servírku aby člověk v Londýně pohledal. Pro méně vzdělanou část Britů se stali noví přistěhovalci přílišnou konkurencí, která jim brala práci – sice takovou, již se často štítily dělat, ale prostě brala.

MF 29.6. - Dopadlo to, jak to dopadlo. Vztek na Unii, která těmto lidem otevřela dveře do Velké Británie, byl dost velký na to, aby brexit dokázal zvítězit. Zvláště, když zapšklí důchodci napochodovali k voličským urnám a mladí Britové, kterým ti Poláci a Češi už vlastně nevadí, zůstali doma

RS 18.7. - V zemi jsou tři miliony Evropanů, jejichž další osud je nejistý, v Evropě dva miliony Britů také s nejistou budoucností.

MF 23.7. - Nicméně byla to i nechuť k nám Evropanům ze střední a východní Evropy, která hrála tentokrát rozhodující roli, a to je neblahá zpráva. Jednak se nás to musí lidsky dotknout po všech událostech společných dějin, jednak (ponecháme-li tuto emoci stranou) nás musí znepokojit skutečnost, že tolik Britů považuje Evropany za hrozbu i dnes, kdy ve světě narůstají síly, které jsou všechno možné, jen ne přátelské k našemu chápání lidské společnosti. Jaká slepota !

MF 30.8. - Přívrženci odchodu mluvili o navrácení suverenity, o nutnosti zastavit především nekontrolovanou, nekvalifikovanou imigraci (300 tisíc ročně) a předpokládali, že je i v zájmu Unie, zvláště Německa, vyjednat takové vzájemné obchodní podmínky, jež by obě strany hospodářsky nepoškodily. Toť však velká neznámá, vždyť právě zásada svobodného celoevropského pracovního trhu, na níž tak dogmaticky trvala německá kancléřka, způsobila brexit.

MF 30.8. - Jednou možná i ostatní státy pochopí, že lidé nejsou zboží a masivní stěhování za lepším poškozuje jedny i druhé. Ostatně tenhle vynález 50. let nepočítal s masovým přistěhovalectvím, předpokládalo se, že mobilní je pouze ta kosmopolitní, vzdělaná vrstva, jako kdysi aristokracie. Manuálně pracující v cizím prostředí trpí. Sám jsem to viděl v československé emigraci na Západ v roce 1968: dělníci tenkrát neodcházel, tvořili ani jedno procento.

HN 6.10. - Nejhorší ale je, že Theresa Mayová ve svém projevu jaksi „zapomněla“ zmínit odporné a už nejen slovní útoky na cizince, jejichž vlna se po unijním referendu v Británii zvedla. Cizincům žijícím dlouhodobě v Británii ukázali tento týden vládnoucí konzervativci velmi nevlídnou tvář. Pořád ještě můžeme zkoušet doufat, že to není tvář skutečná, ale jednoduché to není.

Kategorie 3 - Osobnosti

3.1. Theresa Mayová

HN 7.7. - Theresa Mayová, která sice tvrdila, že chce v Evropské unii zůstat, ale v kampani se někam schovala, protože věděla, že všichni víme, že dlouhodobě nenechávala na unii nitku suchou a že s brexitem tím pádem žádný problém nemá .

BL 13.7. - V Británii dnes nastupuje nová premiérka! Druhou ženou historie, jež stane v čele vlády, je Theresa May (59). Bude tak tvrdá a nekompromisní jako její předchůdkyně Margaret Thatcher (†87)? Nechme se překvapit! Žena, které Britové léta přezdívali Ledová královna (Thatcher byla samozřejmě Železná lady), má před sebou celou řadu náročných úkolů. První výzvou je samozřejmě tzv. brexit. Přestože May vždy byla zastánkyní setrvání Británie v EU, i když vcelku zdrženlivě, bude teď muset s jejími lidry vyjednat podmínky odchodu. S tím souvisí i snahy udržet zemi pohromadě.

BL 13.7. - I vysoce postavená politička má právo na osobitý vkus. Vášní Theresy May jsou extravagantní boty! Od lodiček s pestrými zvířecími vzory až po černé kožené kozačky nad kolena, ve kterých se nebála přijít na setkání se samotnou královnou Alžbětou II. (90)! Podívejte se na její nejlepší kousky!
BL 13.7. - 7+1 fakt aneb Věděli jste, že... ... je dcerou vikáře? ...navštěvovala dívčí školu? ...vystudovala zeměpis v Oxfordu? ...tam na diskotéce poznala manžela Philipa? ...je 35 let vdaná, ale nikdy nemohla mít děti? ...je fanynkou švédské hudební skupiny ABBA? ...má cukrovku typu 1 a dvakrát denně si píchá inzulín?...dovolené nejradši tráví na horských túrách?
RS 18.7. - Když britská a americká média popisují Theresu May, mluví o nudné, nenápadné ženě se železnou vůlí a smyslem pro pořádek. Umí být podle potřeby nesmlouvavá i liberální, dokáže stát na svém. Její tým je malý a neunikají z něj žádné informace. Jedinou extravagancí je záliba v tygrovaných lodičkách a slabost pro tanec, nejlépe v rytmu skupiny ABBA. Kromě těsného kroužku nejbližších nikdo pořádně neví, co se introvertní ženě vlastně honí hlavou. A tak jsou po prvních dnech, jež bývalá ministryně vnitra strávila v úřadu britské premiérky, více či méně všichni překvapeni. Drsnou, nesentimentální čistkou, během níž šmahem vyházela velkou část významných figur bývalé vlády .
RS 18.7. - Kroky nové premiérky je proto nutné chápat v širším kontextu, než je „pouhé“ vyjednávání s Uníí. Theresa May stojí před nutností stabilizovat vlastní rozvrácenou mocenskou základnu, uklidnit všechny, které uklidnit lze. Její zatím nejdůležitější projev především připustil vidění světa té části populace, jež hlasovala pro brexit. O samotném vyjednávání padla v proslovu jedna věta, zbytek byl vlídným přitakáním těm, kteří „se protloukají tak tak“ a mají pocit, že země dnes nefunguje v jejich prospěch.
MF 30.8. - Theresa Mayová si je i jako bývalá ministryně vnitra vědoma politického problému levné konkurenční pracovní síly, která poškodila životní úroveň i pocit domova manuálně pracujících (40 procent). Ve svém prvním premiérském projevu se zastala deklasované anglické třídy .
HN 6.10. - Tvrdě euroskeptické výroky u řečnického pultíku na výroční konferenci Konzervativní strany, ale třeba i odhalení z knihy Cameronova tiskového mluvčího Mayovou staví do úplně nového světla. Zastánci unijního členství museli kolem konference v Birminghamu spolknout několik hořkých pilulek najednou. Naopak euroskeptici, kteří pochybovali, jestli Mayová Británii z EU vůbec vyvede, mají dlaně opuchlé od mohutného potlesku. Samozřejmě, určitou část brexitového nadšení Mayové a s ním spojených plánů (jako třeba znesnadnit britským firmám zaměstnávání cizinců) je třeba přičíst tomu, před jakým publikem premiérka mluvila, ale stejně jsou její slova na pováženu.
HN 24.11. - Premiérka Theresa Mayová musí po vzoru svého předchůdce Davida Camerona žonglovat s několika míčky současně. A to má ještě štěstí, že jí nekomplikuje život ve věci brexitu zcela neschopná Labour Party.
HN 24.11. - Theresa Mayová si nechce nechat od nikoho koukat do karet ohledně cílů a strategie vyjednávání se zbytkem EU. Epizoda s Nissanem ale vlastně světu řekla víc, než z ministerské předsedkyně dokázali „vymáčknout“ ostrovní nebo evropské politiky.
3.2. David Cameron
HN 3.2. - Britský premiér David Cameron a předseda Evropské rady Donald Tusk se na tom po vyjednávacím maratonu už zjevně shodli. Jinak by se nad zatím hodně vágním návrhem dohody o dalším setrvání Británie v Evropské unii nemohli oba tak svorně radovat. Kromě toho, že Tusk chce jednotnou podporu unijních zemí pro nové podmínky britské existence v EU a Cameron chce červnové referendum o setrvání Británie ve spolku, ale není jasné nic.
HN 3.2. - Cameron musí pro dobrovolnou diskriminaci svých občanů přemluvit lídry dalších zemí klubu. Otázka za všechny peníze: Je Cameronovo úsilí přesvědčit východní státy o diskriminaci jejich občanů a zároveň třeba Francii k blokování další integrace umění možného ? Nebo už umění nemožného? Navíc nejde jen o naši kontinentální optiku. Na konci přece musí být britské referendum.
LN 22.2. - Cameron udržuje jádro debaty „pro a proti EU“ na půdě vlastní strany, aby nedával munitu radikálům. Když se pro brexit vyslovil ministr spravedlnosti Gove, Cameron nehorlil proti

extremismu, ale prostě řekl: „Lituji, že můj blízký přítel bude v opačném argumentačním táboře. Budeme navzájem pozice toho druhého respektovat.“

TD 13.6. - Britský premiér David Cameron slíbil voličům referendum o EU před parlamentními volbami, aby vzal vítr z plachet euroskeptické Straně za nezávislost (UKIP) vedené Nigelem Faragem. Kdyby slib nedal, ohrozil by vítězství své Konzervativní strany ve volbách. Teď svůj slib musí splnit.

AHA! 25.6. - Cameron, který v kampani bojoval za setrvání, po oznámení výsledků prohlásil, že rezignuje - na post premiéra. „Nemyslím, - že by bylo správné, abych h byl kapitánem, který povede e naši zemi do jejího dalšího o cíle, odchodu z Evropy,“ prohlásil - s tím, že demisi podá do o října.

TD 27.6. - Co se týče britského ohledu, premiéru Cameronovi se podařilo dokázat opak toho, co chtěl. Měl sjednotit Konzervativní stranu a zajistit si přežití v premiérském křesle. Výsledek je rozdělení Konzervativní strany a jeho odchod.

LN 27.6. - David Cameron doplatil na obmyslné sliby, které mu měly pomoci k úspěchu.

LN 27.6. - V druhé polovině 80. let 20. století studovala na Oxfordu řada mladíků, kteří byli členy Bullingdon Clubu a kteří dnes jsou či donedávna byli ve vysoké politice. Britský premiér David Cameron, jeho ministr financí George Osborne, bývalý starosta Londýna (a zřejmě příští premiér) Boris Johnson, bývalý polský ministr zahraničí Radek Sikorski atd. Všichni v té době na Oxfordu, všichni členové Bullingdon Clubu. David Cameron si nyní musí připadat jako hlavní hrdina Waughova románu. Až na to, že na rozdíl od něho si svou současnou situaci zavinil sám. Ale to, co nyní zažívá, je „sestup a pád“. V prosinci 2005 se stal lídrem Konzervativní strany. Bylo mu tehdy devětatřicet let. Měla dva vážné protikandidáty, podle mě oba lepší než on a rozhodně pravivější. V hlasování o post lídra vyhrál však Cameron. Aby získal městské, liberální, centristické, ekologicky uvědomělé, „metrosexuální“ voliče, posunul stranu doleva, především v morálně-kulturních a environmentálních otázkách. A skutečně, získal pro stranu asi tři procenta nových voličů (byť zlí jazykové tvrdí, asi správně, že tímto posunem tři procenta starých, do té doby loajálních toryů ztratil ve prospěch euroskeptické Strany nezávislosti Spojeného království UKIP). V květnu 2010 však jeho strana vyhrála volby a on se stal premiérem; třebaže v rámci koaliční vlády s liberálními demokraty. Nebylo mu ještě čtyřiačtyřicet let. V roce 2014, aby vyřešil „skotskou otázku“, vypsal ve Skotsku referendum, jež zahrnovalo jen dvě možnosti: status quo, anebo vystoupení Skotska ze Spojeného království, tedy nezávislý skotský stát. Explicitně v referendu nepřipustil možnost, kterou preferovala většina Skotů: setrvání ve Velké Británii, ale ještě výraznější decentralizaci, více pravomocí pro Skotsko. Riskoval – a vyšlo mu to. Skoti poměrem 55:45 hlasovali pro status quo. Před volbami v květnu 2015, aby zastavil odchod dalších toryů k UKIP, přislíbil, že pokud jeho strana volby vyhraje, do dvou let vypíše referendum o vystoupení Velké Británie z EU. Vyslal euroskeptickým toryům signál: nemusíte hlasovat pro UKIP, zůstaňte u konzervativců, a když si brexit přejete, budete moci o něm hlasovat v referendu. Domníval se, že se zopakuje skotská situace: on volby vyhraje a pak (těsně) i referendum (za setrvání). Bude politickým géniem.

LN 27.6. - Zpočátku mu vše vycházelo: skutečně, toryové masivně neodešli k UKIP, setrvali u konzervativců, hlasy mu hodili a Cameron se stal podruhé premiérem; dokonce ve vládě jednobarevné. Slib splnil a referendum vypsal. Jenomže ho prohrál. Sice těsně, ale prohrál. Gambit mu nevyšel. Místo toho, aby vešel do dějin jako premiér-machiavellián, vejde do dějin jako premiér-„lůzr“, který možná spustil kaskádu událostí, jež povedou k rozpadu Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku. Je jako oběť „večírku“ Bullingdon Clubu. Coby premiér končí někdy v říjnu letošního roku, to mu bude přesně padesát let. To je věk, kdy jiní začínají v politice stoupat; on v ní bude končit. Ale asi ne úplně; jako většinu bývalých premiérů i jeho královna povýší do šlechtického stavu a on bude moci zasedat ve Sněmovně lordů.

PR 7.7. - Mimochodem, dosluhující premiér Cameron také přilil olej do ohně další nepromyšlenou intervencí v Libyi – a teď hodlá kvůli brexitu zmizet po anglicku...

BL13.7. - Se svým úřadem se David Cameron (49) rozloučil stylově. Když oznámil, že ve středu úřad a domov v Downing Street 10 uvolní nástupkyni, otočil se a odkráčel. Ze rtů mu ovšem vyšel záhadný popěvek! Co to bylo, si teď láme hlavu celá Británie. Jeden web zatím sestavil notový zápis. Co ještě ho čeká? Snížení platu ze 4,5 milionu Kč na 2,25 milionu Kč ročně. Hledání bydlení, protože ve svém domě v Notting Hillu má nájemníky... Ztráta kocoura, protože slavný Larry je »obecní« a na Downing Street 10 má zůstat.

3.3. Boris Johnson

LN 27.2. - Když londýnský starosta Boris Johnson informoval veřejnost, že bude hlasovat proti setrvání Británie v Evropské unii, posluchače ubezpečil, že Brusel považuje za „fantastické město“ a on „evropskou kulturu a civilizaci miluje“. Stejně by to mohl říci Američan, Egyptan nebo Japonec – Evropa, to jsou ti druzí. Johnson jen vyjádřil životní pocit mnoha Britů, zejména Angličanů. Ostatně už Churchill soudil, že Británie je země evropská („of Europe“), ale neleží v ní (není „in it“), a proto by se sice kontinent sjednocovat měl, ale bez Britů. Tak to ostatně říkal z opačné strany i de Gaulle, který britskému vstupu dočasně zabránil. Británie nakonec přece jen do evropských struktur vstoupila, ale žádný z členů nezažil tak intenzivní zpochybňování svého členství jako právě ona, a to zejména zevnitř.

HN 7.7. - Boris Johnson se v kampani před referendem rozhodl podpořit odchod z unie, protože si myslel, že mu rytířská prohra pomůže stát se předsedou konzervativců, a tudíž i příštím premiérem. Jenže nakonec plebiscit vyhrál, což vůbec nečekal (a reálně nechtěl), a tahle (ne)výhra ho stála místo šéfa toryů a ministerského předsedy, protože spoustu lidí šíleně naštal, a hlavně stávající premiér, který si myslel, že nemůže prohrát (a nakonec prohrál), složil funkci ještě dřív, než vyvedl zemi z Evropské unie, o čemž referendum reálně bylo (ale většina voličů se vyjadřovala k něčemu jinému). To je špinavá práce, kterou nikdo dělat nechce (ze všeho nejméně Boris), protože si předtím nikdo nedal tu práci zapřemýšlet, co to vlastně všechno obnáší. Ty, kdo si tu práci dali, nikdo neposlouchal.

RS 18.7. - Návratem poníženého Borise Johnsona, na jehož jmenování šéfem britské diplomacie reagoval mluvčí amerického ministerstva zahraničí těžko skrývaným smíchem, zatímco francouzský ministr svůj nový protějšek zcela nediplomaticky označil za lháře, s nímž bude jednání krajně obtížné.

MF 23.7. - Zvláštní kategorii tvoří tvrzení předního zastávce brexitu, konzervativce Borise Johnsona, který mluvil jako komunistický agitátor hlásaje, že členství v EU vyhovuje hlavně bohatcům, jako jsou ředitelé podniků, kteří díky tlaku polských a dalších imigrantů mohou udržovat nízké mzdy chudších pracovníků, a tím si zvyšovat prémie.

Kategorie 4 - Důledky Brexitu

4.1 Důsledky pro Velkou Británii

LN 1.4. - Lord O'Donnell, bývalý sekretář čtyř britských premiérů, v deníku The Telegraph podotkl, že odchod z EU by mohl zahrnovat jednání trvající třeba deset let. Lord O'Donnell připomíná, že odchod Grónska z EU trval tři roky. „Přitom zde byla jen jedna problémová oblast: rybolov.“ „Země jako Francie nebo Německo nedovolí Británii odejít s výhodnou smlouvou, protože by to hrálo do rukou euroskeptických stran ve volbách příští rok,“ dodává O'Donnell. Vypadá to, že z Evropské unie se stala další evropská válka vedená tentokrát jinými prostředky. Naštěstí se obejde bez mrtvých: až na vznešené ideály.

HN 16.6. - Jenže když se nad ní zamyslíte, zjistíte, že také povrchnější. Británie svým odchodem z EU prokazatelně nic nezíská kromě pocitu, že rozhoduje sama o sobě. Ve skutečnosti zchudne, ztratí na významu, a nadto posílí nacionalistická a protievropsky šovinistická hnutí a partaje všude jinde na kontinentě, nakonec i u nás tady v Česku. Čurbesový ksicht brexichtu se kření na všechny.

HN 20.6. - Cesta pro Brity po brexitu není otevřená. Museli by si prošlapat svoji vlastní, trpěli by na ní a kontinent snad ještě více. Firmy by v přetahovačce roky nevěděly, na čem jsou: kde se financovat či jaká budou nová cla a tarify.

LN 23.6. - Politicky však Británie není monolit, nýbrž různorodá země. Dle průzkumů za setrvání v EU jsou Keltové (tj. Skoti, Severní Irové, Velšané) a bohatší část Anglie. Proti – tj. za vystoupení – je většina Anglosasů, tj. Anglie, především její chudší (severnější) část. Tato diskrepance vyvolává otázku: když UK vystoupí z EU, bude ještě UK? Tj. nevystoupí v příštím referendu Skotsko z unie

britské, aby následně vstoupilo do té Evropské? Ne, ekonomická otázka není problém. Problémem může být otázka existenciální, týkající se (britské?, anglické?, skotské?,...) identity.

MF 23.6. - Velká Británie by po vystoupení z EU skutečně mohla více kontrolovat svůj osud. Jaký by byl, je zřejmě pro mnoho jejích obyvatel méně důležité než to, že by o něm opět více rozhodovala vlastní vláda. A že si totéž přejí nejenom Britové, ukazuje, že nejde o projev britského podivinství. A dokonce nejde jen o vzpouru proti evropské integraci.

PR 28.6. - Unie nyní dává Britům okatě najevo, že už teď k ní vlastně nepatří. Všichni zúčastnění se snaží předvést ostrovanům, jak se jejich země propadá do stále hlubší evropské izolace.

MF 19.9. - Ještě více se katastrofisté mýlili v předpovědích, že brexit odsoudí Británii do marginální role vedle velké a silné Evropy. Nejnabubřejší zastánci brexitu samozřejmě nemají pravdu, když věští návrat Británie jako světové velmoci, po brexitu se však Spojené království rozhodně nestane malým, nedůležitým ostrůvkem kdesi u Evropy. Jeden příklad za všechny: již dnes velké světové ekonomiky uvažují o samostatné, na EU nezávislé obchodní dohodě s Británií.

LN 15.10. - Londýn jistě zůstane globálním finančním centrem, nebude už ale finančním centrem eurozóny. V Londýně ubude bank a bankéřů, ale to může být i dobře, protože nafouknuté ceny bydlení a nemovitostí klesnou a lidem zbude více peněz na spotřebu. Británie se chystá nějakým způsobem reindustrializovat, více podporovat výzkum a vývoj a přeměrovat nejlepší mozky ze světa financí do světa „užitečnějšího“. Uvidíme, jak se to povede.

4.2. Důsledky pro Evropskou unii

LN 22.2. - Kdykoliv Evropská unie slyší to slovo, zachvěje se v základech. Nyní se bude chvět čtyři měsíce, zda Britové rozhodnou „dobře“, pro setrvání v EU. Z vyššího principu demokratického je výraz „dobře“ nepatřičný. V referendu je volič suverén. Nerozhoduje dobře či špatně, ale prostě suverénně. Jenže tady jde o osud celého projektu evropské integrace, takže vyšší principy jdou stranou .

LN 22.2. - Lze říci, že je v zájmu většiny obyvatel EU, aby v ní Británie setrvala. Ne pro desítky procenta HDP, ale pro to, čemu biologové říkají druhová rozmanitost. Odchodem Británie by EU neztratila jen jednoho člena a 65 milionů obyvatel. Ztratila by nenahraditelný díl své politické kultury. Ztratila by společnost, která rozvíjí demokracii už 800 let, na rozdíl od kontinentu nikdy nepodlehla totalitě a stále zůstává ostražitá vůči stádním pudům, ať už mířícím ke zlu či k dobru.

LN 27.2. 2016 - Případný brexit by znamenal nejen odchod největší vojenské mocnosti a druhé největší ekonomiky Unie, ale také zmizení prvku, který samotnou přítomností měnil smýšlení o smyslu evropského projektu.

LN 1.4. - Britský příklad může zahájit dominový efekt, na jehož konci by mohl být konec bruselských imperiálních snů. V zájmu činovníků EU i politiků v Berlíně nebo Paříži tedy bude Británii ztrestat za neposlušnost. To by mohlo v krajním případě znamenat dokonce i sankce .

PR 10.5. - Ne Unii by otevřelo cestu k dalšímu politickému a bezpečnostnímu oslabení Západu. Cameron varoval, že brexit může v Evropě rozpoutat válku. V zájmu setrvání v Unii možná přehání, nicméně nerozkořilo by britské ne Severoatlantickou alianci, v níž je Británie nejsilnějším evropským členem, navíc v situaci, kdy v americké prezidentské kampani zaznívají pochybnosti o smyslu NATO, resp. o americkém členství v něm?

TD 13.6. - Když se Britové rozhodnou z EU vystoupit, dotkne se to nás všech. A dlouhodobý přínos bude obrovsky pozitivní.

TD 13.6. - Bez nadsázky se domnívám, že brexit zachrání Evropu.

TD 13.6. - Čím častěji bude EU prosazovat své návrhy proti vůli veřejnosti, tím více bude narůstat odpor lidí vůči Bruselu (a Německu). Politici EU ale vůči nespokojenosti budou slepí, svoji vůli budou prosazovat hlasováním na úkor menšinových států a budou vládnout velkými pravolevými koalicemi, jakými jsou opozičními smlouvami, aby eliminovali rostoucí euroskeptické strany. Budou dále v klidu vládnout, ale Evropa bude upadat. Zaslepené evropské elity probere jen velký otřes. A tím může být britský odchod. Brexit je obrovská šance, že se politici EU proberou. Současný vývoj je příšerný. Je to přešlapování na místě a vršení chyb a problémů. Pokud se Britové rozhodnou těsnou většinou v EU zůstat, budou politici EU blahosklonně pokračovat tak jako dosud. EU se bude potácet několik dalších let v nynějším rozkladném stadiu. Merkelová bude dále tvrdit, že k současné podobě evropské integrace neexistuje alternativa, budou natvrdo přehlasovávat menší země, mezi lidmi bude narůstat odpor k EU a Evropská unie půjde pomalu dál z jedné krize do druhé

TD 13.6. - Pokud se ovšem Britové vysloví pro odchod z EU, vše se změní. Ukáže se, že alternativa existuje. Politici v Bruselu si uvědomí, že nemůžou pokračovat dále jako dosud a všechno řešit kvótami a regulací. Brexit zapůsobí jako nová krev do žil. EU se díky němu má šanci vrátit k základům – k volnému obchodu a cestování, bez drastického přehlasování a obírání států o suverenitu. Omezení byrokracie a zdravá soutěž mezi státy vrátí Evropě ztracenou dynamiku. Pokud se EU změnit nedokáže, veřejnost každopádně uvidí, že lze odejít a svět se u toho nebojí.

HN 20.6. - Pokud šéf euroskupiny, nizozemský ministr financí Jeroen Dijsselbloem říká, že brexit by nic nezměnil na eurozóně, prostě nemluví pravdu. Eurozóna a Evropská unie jako celek by se po odchodu Británie z klubu otřásla v základech. Jednak prostě v důsledku dalších nevyhnutelných vynucených kroků. Podle Lisabonské smlouvy by se do dvou let musela dohodnout smlouva s ostrovy, za jakých podmínek je možné odejít. Spousta politiků však soudí, že by Británie začala hned porušovat mnohé omezující euronormy. Navíc by konkrétní dopady na zaměstnanost a HDP pocítily unijní země nejvíce svázané s Británií: Irsko, Nizozemí, Belgie a Německo (v tomto pořadí).

HN 20.6. - Dijsselbloem dobře ví, že by se eurozóna nezměnila jen touto kaskádou vynucených chyb. Bez Británie by výrazně oslabil unijní liberální neurový klub, který se táhne od ostrovů přes Švédsko až po střední Evropu. Naplno by tandem Německa a Francie rozjel plán navržený přesně před rokem: vlastní rozpočet eurozóny, vlastní daně, vlastní zastoupení v europarlamentu .

HN 20.6. - . A nastane snad čas pro řešení, které mělo přijít už dávno: Pokud chceme úspěšný projekt Evropské unie udržet pohromadě, musíme popustit uzdu. Vícerychlostní Evropa, kdy se v rámci takzvané posílené spolupráce různé unijní státy spojují v různých oblastech, je jedinou možnou odpovědí.

LN 23.6. - Kdyby Spojené království z Evropské unie vystoupilo, ten největší problém by nebyl ekonomický, nýbrž politický a psychologický.

LN 23.6. - Dávejte si velký pozor na to, co si přejete; může se vám to splnit. Rozpad EU by znamenal novou asertivitu národních států, především těch velkých. Naše a další země mezi velkým Německem a velkým Ruskem by ztratily možnost „triangulovat“, navazovat ad hoc koalice tu s Brity, tu s Francouzi, tu s Němci, tu se Skandinávci... a upadly by pod hegemonii té nejvýraznější velké země sousední. Německa nebo Ruska. Sice lepší demokratické Německo než autokratické Rusko; ale ještě lepší je stav současný, tj. (alespoň nějaká) svoboda volby. Rozpad EU by opět povolal k životu existenciální otázku tohoto geografického prostoru za posledních dvě stě let: Německo, nebo Rusko? Já za sebe říkám, že nejméně špatným ze všech špatných řešení je... ehm, ...status quo.

LN 23.6. - Když britská unie vystoupí z té Evropské – a nerozpadne se – obě unie budou příští minimálně dva roky řešit svůj vzájemný vztah. A málo času i prostoru zbude na řešení otázek zahraničních, jakou je například obrana Pobaltí před nejmenovanou východní mocností. Pokud vystoupení UK z EU by následně znamenalo i zánik UK (rozpad na Anglii, Skotsko), pak naléhavou otázkou dne bude přemístění čtyř ponorek třídy Vanguard s jaderným odstrašujícím arzenálem z námořní základny Faslane ve Skotsku do nějakého náhradního přístavu v Anglii. A pak teprve už vůbec nezbude pomyšlení na obranu Pobaltí.

MF 23.6. - Proč si máme přát, aby dnes Britové hlasovali pro odchod z EU? Protože brexit neznamena ránu z milosti pro Unii, ale naopak jedinou šanci na její řízenou reformu.

<p>MF 23.6. - Brexit bych si nepřál jako „ránu z milosti“ pro EU, nýbrž proto, že s ním spojuji jedinou šanci na její řízenou reformu. Přivítal bych sice koordinovanou demontáž EU, ale obávám se jejího nekontrolovaného rozpadu. Unie má totiž za sebou úctyhodnou řádku krizí a do sbírky jí chybí již jen katastrofa. Její pravděpodobnost roste s každou výzvou, která byla (ne) řešena podle hesla „více Evropy“. Nekontrolovaný rozpad EU nepřeji nikomu, ale považuji jej za nevyhnutelný, jestliže v dohledné době nedojde k radikální reformě EU .</p>
<p>MF 23.6. - Snad jen po šoku z vystoupení Britů by byla evropská politická třída ochotná vrátit kompetence státům, omezit produkci dalších kontinentálně škodlivých norem, a hlavně konečně pohřbit velikášskou chiméru Spojených států evropských. Vystoupí-li dnes Velká Británie z EU, dostane osiřelý zbytek Evropy silný impulz a šanci urychleně se reorganizovat.</p>
<p>MF 23.6. - Brusel se k opravdovým reformám nerozhoje. EU ustrne ve svém modu mnohomluvné nečinnosti, činorodého normování a záplatování děr. Chcete příklad? Tak třeba vykupování dluhopisů středomořských zemí Evropskou centrální bankou. To jim umožňuje vyhnout se nutným reformám jejich ekonomického a sociálního systému a potažmo i rekonstrukci celé měnové unie.</p>
<p>TD 27.6. - Brexit není konec EU jako takové. Zatím je to jen porážka jejího současného stylu. Ten je nutno změnit dříve, než na něm prohrajeme celou myšlenku Evropy. Domácí politické náklady evropské jednoty nesmějí být vyšší než evropské zisky. Tlak na nedobrovolně vysokou míru evropské integrace nesmí jít proti národním zájmům členských států tak brutálně, aby přetrhnul svazek.</p>
<p>TD 27.6. - Navíc EU dosud měla v Radě bezpečnosti OSN dvě z pěti křesel stálých členů. Nyní se v ní zmenšila na polovinu. Co až začne padat otázka, zda je role stálého člena Rady pro anglicko-velšskou federaci „Malé Británie“ relevantní? Zvláště ve chvíli, kdy sjednocené Německo takové křeslo nemá.</p>
<p>TD 27.6. - Mnozí teď jásají nad porážkou bruselského molocha. Zarazí se až tehdy, když se jich zeptáte, co je onou lepší a zářivější možností, kterou by chtěli. Brexit je z tohoto pohledu jeden veliký test. V příštích letech britští euroskeptici musí ukázat sobě i nám, jak se Velké či Malé Británii bez EU daří ve všech ohledech lépe. To by byl empirický důkaz, že myšlenka sjednocené Evropy přestala dávat smysl. Anebo se jim ten „lepší život“ zařídí nepodaří a Británie vyrazí na cestu do Evropy. Doufejme, že do takové, kterou mezitím navštíví zdravý selský rozum. Teprve pak budu vědět, jestli byl brexit kalamitou, nesmyslem anebo bodem obratu.</p>
<p>MF 23.7. - Brexitem však nejen oslabí svůj vliv, ale zároveň stabilitě kontinentu zasadí ránu. Je to proto strategický omyl prvního řádu, který nelze nijak vyvážit údajnými hospodářskými zisky tohoto kroku, a lze jen doufat, že se vynoří nějaký nový Winston Churchill, který mu ještě dokáže na poslední chvíli zabránit,</p>
<p>LN 15.10. - Co se může mezitím zkazit v EU? Navrch mohou získat protekcionistické tendence, Francie, která k nim inklinuje, bude nyní silnější. Němci také nikdy nepropadli náboženství deregulace, spíše věří v přesnou a přísnou regulaci. Pro EU je také zcela zásadní, jakým způsobem vyřeší krizi eurozóny, zda dobuduje její instituce, nebo se v tom bude donekonečna plácet. V neposlední řadě souvisí budoucí hospodářský vývoj EU i Británie s demografií. Začnou lidé mít více dětí, nebo se bude schodek řešit pouze přílivem migrantů? Kdo bude úspěšnější v jejich integraci? Podaří se vnést do migrace pořádek? A nakonec – hospodářský vývoj v Británii i v EU-27 bude souviset s bezpečností a pocitem bezpečnosti. Posílení funkčnosti a síly NATO je ona příslovečná „podmínka nutná“, a to vlastně pro všechno ..</p>
<p>4.3. Důsledky pro Českou republiku</p>
<p>HN 3.2. - Viděno českou optikou, tedy jednou z 27, je návrh přijatelný. Státy bez eura nebudou kvůli britskému jančení zcela odsunuty od rozhodování o osudu Evropy. Návrh podporuje prohloubení vnitřního trhu klubu, a tedy větší konkurenceschopnost. Vyzvání se z integrace už navíc nebude bráno jako vrchol antievropanství. A i s tím nejdebatovanějším omezením přístupu k dávkám se Česko může smířit snáze než třeba Polsko, pro které je Británie oblíbenou pracovní destinací a de facto nejzápadnějším vojvodstvím země.</p>

<p>TD 13.6. - To, že zmizí britští poslanci z europarlamentu a že už Britové ani nebudou hlasovat o směrnicích a nařízeních v Radě ministrů, se sice dotkne i České republiky, protože ztratíme potenciálního spojence proti snaze Německa a Francie regulovat všechno kolem nás. Ale vzhledem k četným britským výjimkám to ani moc nepocítíme. Například když Českou republiku v Bruselu přehlasovali, pokud jde o migrační kvóty, zástupce Británie se hlasování stejně neúčastnil, protože Británie má výjimku z migrační politiky. Česká republika sice ztratí spojence (a ztratím je i já jako euroskeptický poslanec), ale dlouhodobý efekt vidím jednoznačně pozitivní .</p>
<p>HN 20.6. - Rozdíl mezi federalizovanou eurozónou a kolemstojícím unijním zbytkem by se nebezpečně zvětšil a Česko by stálo zase o trochu více opodál.</p>
<p>TD 27.6. - EU se bez hrdého Albionu v zásadě mění na tandem silícího Německa se slábnoucí Francií. To obvykle českým národním zájmům nevádí. Ovšem jen do okamžiku, než se německý národní zájem začne rozcházet s naším. I kdyby tomu tak bylo třeba jen v jediné otázce z dvaceti, může být pro nás dávka nikým neřaděné německé vakcíny silná. Nu ano, hovořím o migraci a povinných kvótách.</p>
<p>BL 2.7. - To záleží na tom, jaké důsledky bude mít pro Evropskou unii (EU). Když bude mít z mého hlediska pozitivní důsledky, tzn. povede k její reformě, tedy k jejímu zefektivnění, omezení jen na důležité věci, tak by měl brexit pro ČR pozitivní důsledky. Jestliže se ale nebude dít nic, Evropská komise bude reagovat tak, jak reagoval pan Juncker, který chvíli vypadal, jako když mu kdosi rozkopal bábovičky, tak bude mít negativní důsledky.</p>
<p>PR 26.7. - Jediné, co bude dočasně pozastaveno, bude volný pohyb osob. Jak informují média, „v praxi by to znamenalo, že ne každý Čech by směl přijít do Británie za prací jako dosud“.</p>
<p>MF 13.9. - Z našeho, českého pohledu je to tedy spíše naopak, než katastrofické scénáře říkaly. Británie se bez Evropské unie ve světě neztratí. My ve střední Evropě však s odchodem Británie ztratíme – partnera, který by na potřebné, zásadní reformy EU a celé evropské integrace mohl mít stejný pohled jako my. A to je škoda.</p>
<p>4.4. Ekonomické důsledky</p>
<p>LN 1.4. - Problém je, že o členství v EEA rozhoduje EU. Bude čistě jen na vůli Bruselu, zdali Británie bude v případě odchodu z EU připuštěna do EEA. Brusel nepochybně bude dělat drahoty. Zájmem úředníků a politiků Evropské unie není, aby Velká Británie po odchodu zdárně prosperovala a představovala tak nežádoucí příklad pro ostatní.</p>
<p>HN 20.6. - Už nyní vidíme náznaky, co by brexit dokázal. Libra stahuje i euro a finančníci tipují, že by to společná měna měla po odchodu Británie těžké. Nejde přitom jen o kurz eura k dolaru, jenu či švýcarskému franku. Opětovné vzdalování výnosů desetiletých dluhopisů jihoevropských států vůči německému protějšku také ukazuje, že brexit by nepodpořil další snahy o odchod z integrace jen politicky, ale mohl by v plné síle způsobit i návrat ekonomických potíží jihu Evropy.</p>
<p>HN 20.6. - Naprosto by se rozpadly i poměry v současném evropském světě financí mezi Londýnem, Frankfurtem a dalšími centry. Pokud si někdo nedokáže představit, jak by dvouleté vyjednávání s Británií o podmínkách odchodu vypadalo, ať si připomene poslední hospodářskou krizi v celé její úmornosti, kdy se každý další den vše jevílo jinak a vše vypadalo ještě beznadějněji než včera. Příznivci odchodu Británie schválně nemluví o podrobnostech budoucího ekonomického svazku s kontinentem. Mají za to, že jim Evropa poskytne takřka gratis přístup k jednotnému trhu a ostrovy si k tomu budou moci svobodně sjednávat další vztahy se zbytkem světa. To je k smíchu.</p>
<p>LN 23.6. - S Velkou Británií chce obchodovat každý a ona chce obchodovat se všemi. Evropský kontinent je pro ni zajímavým trhem a ona je zajímavým trhem pro kontinent. Takže ekonomicky by dohoda byla nasnadě, Británie by vzhledem k EU na tom nebyla hůře než Norsko či Švýcarsko. Inu, jsou i horší osudy...</p>
<p>RS 18.7. - Většina ekonomů se shoduje, že země míří do recese, ministerstvo financí oficiálně opustilo dlouhodobý plán snižování deficitu státního rozpočtu a připravuje se na další stimulační program. Bankovnímu sektoru hrozí zásadní ztráty, pokud, jak se předpokládá, ztratí výhody plynoucí z členství v EU.</p>

PR 26.7. - Bude zachován volný pohyb kapitálu, takže britští finančníci se nebudou muset stěhovat do Prahy, jak ještě nedávno navrhoval jeden náš vysoký a dobře informovaný úředník. Bude zachován volný pohyb zboží, takže přebytky velkých producentů budou moci nadále překračovat volně hranice a jako rovný s rovným konkurovat místní výrobě. Bude zachován volný pohyb služeb, takže jako dosud budou mít například české firmy naprosto stejnou možnost privatizovat obecní vodovody v Anglii, jako mají firmy francouzské v Česku.

MF 13.9. - Dostatečné množství dat pro rozhodující ukazatele není zatím k dispozici, první odhady však ukazují na mnohem menší negativní dopady, než se čekalo. Spotřebitelská i podnikatelská důvěra se po šokovém propadu ihned po referendu v podstatě vrátila na původní úroveň. Ošidnost těchto indexů je však obecně známa (jen malá změna důvěry v některých segmentech trhu může vést ke skokové změně indexu), takže rozhodující budou „tvrdá“ data o skutečných výdajích, která zatím nemáme. Pozitivně však překvapily především maloobchodní výdaje britských spotřebitelů, které v červenci vzrostly o 5,4 procenta. To nečekal asi ani největší optimista. Jde však asi jen o 30 procent výdajů domácností, takže si musíme počkat na data o nákupu automobilů a výdajích na bydlení, hlavně však na data o hypotékách. To nebude dříve než počátkem října, nicméně zatím na pokles nic neukazuje.

MF 13.9. - Nejasný je zatím dopad na průmyslovou výrobu. Pokles libry po referendu pomohl exportérům, ale zdražil dovozy. První čísla se publikují opět až v říjnu a bude zajímavé sledovat, jaký bude celkový dopad jak na průmysl, tak na relativně vysoký britský obchodní deficit. Ještě důležitější budou data o sektoru služeb, který představuje téměř 80 procent britského hrubého domácího produktu. Zde jsou oficiální data publikována s dvouměsíčním zpožděním, první nástin bude tedy k dispozici až koncem října. Jen laické pozorování však ukazuje, že ani zde nedošlo k nijak dramatickému poklesu. Do tohoto sektoru patří i finanční služby, kterých se katastrofické scénáře týkaly nejvíce. Rozhodující bude řešení takzvané pasportizace, kdy podle dnešních pravidel Evropské unie banky původem mimo Unii, ale sídlící v Londýně mohou bez omezení operovat kdekoli na kontinentu. Pokud by se toto mělo změnit, většina finančních institucí by skutečně zvažovala drastické omezení činností v Londýně. S odstupem dvou měsíců však zatím platí, že všechny finanční instituce, které v Londýně sídlí, zde i nadále v plném rozsahu zůstávají.

MF 13.9. - Finanční sektor pak ovlivní nejdůležitější oblast, jíž jsou investice. Ihned po referendu mnoho ekonomů prudce snížilo předpovědi růstu britské ekonomiky v letošním a příštím roce právě pro předpokládané snížení investiční aktivity firem na britském území. A to minimálně do doby, než se vyjasní institucionální, právní i politické nejasnosti. Zde budeme znát první data až v listopadu a tady lze očekávat negativní dopady: firmy odloží investiční výdaje i přijímání lidí s možným dopadem i na spotřebitelský sektor, především na výdaje na zboží dlouhodobé spotřeby. Ještě jedno zpomalení spotřebitelských výdajů nelze proto vyloučit. Podrobnější obraz o ekonomických dopadech brexitu tedy budeme mít až koncem tohoto roku. Ve srovnání se skeptickými předpověďmi je však už dnes jasné, že se žádná katastrofa zatím nekoná. Naopak, analytici zvýšili odhad růstu britské ekonomiky pro rok 2017 zpět k jednomu procentu. Pokles libry se zastavil, bez ohledu na mohutný peněžní stimul Bank of England. Inflace poroste rozumně, což umožní peněžní stimul ještě zopakovat. Stále sice platí, že britská ekonomika celkově může projít mělkou recesí, svoji sílu si však pravděpodobně udrží.

LN 15.10. - Momentálního vývoje ekonomiky nemá cenu si všimnout, důležitější jsou dlouhodobé trendy. Rekordně slábnoucí libra naznačuje, že trhy Británii nevěří; na druhou stranu kouzlo trhu spočívá v tom, že slabá libra může britské ekonomice i pomoci, ale nepomůže zase, když se budou Britové „na kontinentu“ poměřovat s druhými. Leckdo v Británii věří, že se motorem úspěchu stanou nízké daně a deregulace po uvolnění bruselské obruče. Vyloučit to nelze, ale musela by přijít pravcová deregulační vlna po vzoru Margaret Thatcherové; jenže to už si Britové jednou vyzkoušeli a nemají náladu to opakovat. Navíc po zkušenosti s krizí v roce 2008 není poptávka třeba po deregulaci finančních služeb. Slabá regulace je považována za příčinu krize, daňoví poplatníci museli ztráty britských bank zaplatit a nezapomínejme, že valná část britského bankovníctví je dosud zestátněna. Již nyní má Británie volnější regulaci než zbytek unie, přesto nepředváděla žádný hospodářský zázrak ani v produktivitě, ani v investicích, ani v ekonomickém růstu.

Kategorie 5 - Referendum

5.1. O referendu

LN 23.6. - Jedno poučení by bylo užitečné: už nikdy, o ničem, žádné referendum. Ano, občané mají mít svobodu a právo projevit svou vůli: volbami do parlamentu. Ten ať pak rozhodne. Demokracie nepřímá (reprezentativní) je ušlechtlejší formou vlády než demokracie přímá (referenda) nikoli proto, že by lid byl hloupější než poslanci, nýbrž proto, že poslanci, jichž je maximálně pár stovek, mají vzhledem ke svému malému množství možnost podrobnější diskuse o otázce, než je tomu možné v rámci společnosti celé, jež čítá miliony lidí, či jejich desítky. V takovémto rámci podrobná diskuse možná není. Referenda – toť vláda emocí a vášní; parlament – toť vláda emocí a vášní; a někdy i uvážlivého rozhodnutí. Proto v dlouhodobé perspektivě je vláda parlamentu méně špatná než vláda „všeho lidu“.

BL 24.6. - V rámci referenda (tzv. brexit) totiž rozhodovali o své budoucnosti. K hlasovacím urnám zamířilo podle odhadů 46 milionů lidí. A tam už na ně čekal lísteček s dvěma zásadními otázkami: Zůstat v Evropské unii? Opustit ji?

Hlasovat mohli nejenom občané Spojeného království, Irska a britského Commonwealthu starší 18 let, ale i obyvatelé Gibraltaru. Odvolit zamířil i britský premiér David Cameron (49) – největší zastávce setrvání v Unii. „Neříkám, žeám je EU perfektní, potřebuje reformu, ale neodřízneme se touto volbou od světa a nepoškozujeme naši ekonomiku,“ vyzval občany. A jak to dopadlo? To zjistíme už dnes, kdy výsledky hlasování oznámí.

AHA! 25.6. — Britové včera v historickém referendu rozhodli o vystoupení své země z Evropské unie. Verdikt je to přelomový a nezvratný – ač bude samotný proces odchodu z EU ještě pár let trvat, už není cesta zpět. Premiér chodu David Cameron (49) v reakci na výsledek rezignoval. Referenda o tzv. brexitu se účastnilo 72,1 % voličů, od roku 1997 k žádným volbám nepřišlo víc Britů. Celkový poměr měř byl těsný: 51,9 % pro odchod chod vs vs. 48,1 % pro setrvání. Celkem k urnám přišlo 33,5 mili milionu lidí, zastánců odchodu ch z EU tak bylo o 1,3 milionu víc (17,4 milionu proti 16,1 milionu). Pro setrvání v EU bylo prakticky celé Skotsko, baštou brexitu se naopak stal Wales.

HN 24.11. - No a pak tu máme všechny ty zahraniční banky, farmaceutické koncerny a automobilky, které na vládu tlačí sice méně viditelně, leč nejspíš hodně tvrdě. Vedení Nissanu zakleklo kabinetu na prsa tak rychle a rozhodně, že se zrodila polotajná dohoda, kdy se vládní tým zavázal japonské automobilce garantovat stejný přístup na evropský trh, jaký si hlavně její klíčový závod v Sunderlandu užívá v současnosti.

5.2. Výsledky referenda

LN 27.2. - Hlasování o brexitu, které se uskuteční za čtyři měsíce, bude pravděpodobně velmi těsné.

HN 3.6. - Zastávci brexitu, tedy vystoupení Británie z Evropské unie, dostali v posledních dnech hned dvě dobré zprávy. Průzkum ICM pro Guardian jim přisoudil poprvé vedení.

HN 3.6. - Není tak divu, že jiný aktuální průzkum ukázal, že polovina (!) voličů Labour Party necelý měsíc před referendem vůbec neví, jaká že ta oficiální stranická pozice ohledně členství v EU vlastně je. A to je zjištění naprosto devastující a tristní...

TD 13.6. - Ale britské voliče novými sliby nejspíše neuchlácholí, poslední průzkumy naznačují převahu zastánců brexitu.

PR 22.6. - Hned několik průzkumů nyní signalizuje, že odchod Britů z EU se asi konat nebude

MF 28.6. - Že bude 51,9 % Britů pro odchod z EU, jsem nečekal. Asi jsem je podceňoval. Že se nenechali zastrašit, ukázalo nejen jejich sílu, ale i hloubku demokratické tradice v této zemi. Hluboce se před tím skláním.

HN 28.6. - Rána způsobená výsledkem referenda o brexitu je pro mě pořád ještě hrozně čerstvá. Šok ne a ne odeznít, pocity jako smutek, rozčarování, zmatení či vztek se střídají, přicházejí ve vlnách. Pokusy celou věc racionálně analyzovat jsou většinou přemoženy emocemi.

5.3. Opakování referenda

BL 27.6. - Vystoupení Britů z Evropské unie (EU) lze už teď prohlásit za nejnepromyšlenější politický krok posledních let. Kromě toho, že se totiž národ »probudil« a chce opakování referenda, se schyluje k odchodu našťvaných Skotů!

<p>BL 27.6. - Novým termínem, bez kterého se teď ostrované neobejdou, je »bregret« - spojení slova Británie a anglického regret, které znamená lítost. Dokonce se zrodila nová petice, kterou podepsaly více než 3 miliony lidí a která vyžaduje opakování referenda o brexitu za nových podmínek tak, aby nestačila jen nadpoloviční většina hlasů. Jenže... petici se už začala zabývat Dolní sněmovna a odstranila zatím kolem 80 tisíc podpisů, které jsou podvodné. Ani původní referendum není závazné a parlament se jím nemusí řídit. Jenomže si to vzhledem k voličům nejspíš nedovolí.</p>
<p>PR 28.6. - Otevírá se tak nové okno příležitosti pro britské zastánce Unie. Ti ihned začali volat po novém referendu. Jenže opakovat hlasování, pokud nedopadne podle představy politických elit, je oblíbený trik známý z lidových hlasování o evropských smlouvách.</p>
<p>MF 28.6. - Zklamává mne však pokus hned druhý den masově podepisovat petici se žádostí o nové referendum těmi, kteří získali jen 48,1 % hlasů. To znamená, že nic neplatí?</p>
<p>HN 28.6. - Vzhledem k tomu, jak byl čtvrtěční výsledek těsný a jak enormní budou jeho dopady, je málo překvapivé, že už se začaly ozývat hlasy volající pro novém referendu. Ale přese všechny takové výzvy, přes veřejné petice, přes zjevné lži kampaně za vystoupení z EU, přes jednostrannost médií, přes tendenci voličů škodit sami sobě... nastal čas jít dál.</p>
<p>MF 30.8. - A právě proto, že šlo o příklon k přímé, nezastupitelské demokracii, nelze hlasování opakovat. Proto premiérka v souladu s ústavní tradicí druhý, ponižující plebiscit nechystá, parlament, byť suverénní, nesmí hlasovat o jedné vyjádřené vůli většiny.</p>
<p>LN 15.10. - Je věčná škoda, že si to Británie ještě nerozmyslela. Referendum se dalo opakovat či vyhlásit nové volby s agendou Brexitu.</p>